

SKRÄMSELANORDNINGAR

(Adresser till leverantörer etc.)

OBS! För att komma direkt till de olika leverantörernas hemsidor – ställ pekaren på företagets namn eller hemsidaadress och klicka en gång

Informationen om skrämseleordningarna är hämtad från Sveriges Ornitologiska Förenings hemsida (<http://www.sofnet.org/index.asp?lev=608>) och är uppdaterad av Viltskadecenter 2009-06-17. Observera att flera av produkterna ännu inte har testats av Viltskadecenter.

Ballonger

På den amerikanska marknaden finns det en del olika typer av ballonger som kan hängas upp och användas på till exempel parkeringsplatser, flygplatser, broar och viadukter, trädgårdar, marinor och hamnar, fruktodlingar och odlingsfält.

"Evil Eye" eller "Scare Eye" ballonger

Dessa ballonger är 40 cm (Evil Eye) eller 60 cm (Scare Eye) höga och finns i tre grundfärger: gul, svart eller vit. De har påmålade ögon. De säljs bland annat av Bird Barrier (www.birdbarrier.com), Reed Joseph (www.reedjoseph.com) och Network Pest Control Systems (www.network-pest.co.uk).

"Terror Eyes" ballong

Terror Eyes är en 60 cm hög ballong eller boll med ögon runt om som mekaniskt förflyttar sig och skrämmer fåglarna. Fåglarna känner liksom att ögonen följer med dem. Ballongen pumpas upp och hängs över det område som man vill skydda. Säljs bland annat av Bird X (www.bird-x.com) och Bird Guard (www.birdguard.com).

Terror Eyes

Pris: ca 490 kr, exklusive moms och frakt.

Fågelattrapper

Att använda fågelattrapper för att skrämma fåglar kan vara effektivt. Småfåglar, duvor, trutar och kråkfåglar blir skrämnda när de ser en siluett av en rovfågel. Speciellt om de uppfattar en rörelse i siluetten. Även sittande ugglor kan störa fåglar men kan också många gånger ha motsatt effekt, det vill säga att kråkor och skator dras till dem och mobbar "attrappen" i tron att det ska kunna jaga bort fågeln från omgivningen.

Ugglor

I de flesta jaktbutiker finns det uvbulvaner att köpa. De är i regel gjorda av plast, och några modeller har vingar som kan röras genom att man drar i ett snöre. Uvbulvanerna används ofta för att locka kråkor till att komma fram och attackera uven. Vill du inte ha fler kråkor, så är bulvanen nog ingen bra metod. Däremot kan det fungera bättre på andra fåglar. Uvbulvaner används bland annat på fritidsbåtar i marinor och hamnar för att hålla bort måsfåglar. Effektiviteten är dock osäker. Priset på en uvbulvan ligger på ca 500 kr, exklusive frakt.

I Nordamerika finns **Prowler Owl**, en uvliknande attrapp som härmar en flygande ugglas.

Rovfåglar

Siluetter av flygande rovfåglar är avskräckande, speciellt om de liknar någon större rovfågel som svävar på hög höjd redo för attack. I Nordamerika saluförs två rovfågelsdrakar, den ena föreställande en fiskgjuse och den andra föreställande en vithövad havsörn. Drakarna är tredimensionella och flyger hotfullt från en stolpe. Vingarna rör sig i "flykten". Materialet i draken är vattentätt och vindtåligt. Fyrfärgstryck som motstår solljusblekning.

Prowler Owl

Flygande uv i plast med metallkropp och vingar som fladdrar i vinden. Vingspann på 1,2 m. Pris: ca 600 kr, exklusive moms och frakt. Säljs av Bird X.

Rovfågeldrakar

Pris: Örn ca 600 kr, Fiskgjuse ca 300 kr. Tillbehör: 6 meters teleskopstolpe av glasfiber - pris ca 300 kr. Säljs av Bird Guard.

Gasolkanoner

De gasolkanoner som används för att skrämma bort tranor och gäss från fält med känslig gröda i jordbruksområden, till exempel vid Kvismaren i Närke, är av märket Purivox och levererade av Nordanvik.

Anordningen består av tre enheter:

1. "Kanonrör", batterilåda och elektroniklåda.
2. Tre stödben.
3. Gasolflaska (P11) fritt hängande i kedja.

Elektroniklådan innehåller bland annat ett 24 timmars tidur som tillåter "eldgivning" med ett par olika treskottsintervaller per halvtimme.

Den fritt hängande gasolflaskan ger gasolkanonens eldrör möjlighet att genom skottrekylsnurra runt på sitt fäste, vilket riktar ljudeffekten åt olika håll.

Gasolflaskans tyngd håller stativbenen hårt tryckta mot marken. Trots detta har det hänt att stormvindar har fått anordningen att falla omkull när gasolflaskan nästan är tömd.

Gasolkanoner säljs av Nordanvik Viltskydd, (www.nordanvik.se). Gasolkanoner kan man även handla hos en del postorderfirmor med lantbruksprodukter, men de är inte lika programmerbara som Nordanviks.

Pris: Gasolkanon, komplett med gasol, hamnar på ca 7 000 kr.

Gasolkanon

Foto: Ragnar Edberg.

Heliumfyllda drakar

"The vigilant helikite"

Detta är en heliumfylld drake som kan hålla sig flygande ovanför odlingsfält och andra områden man vill skydda utan att draken behöver någon större skötsel eller tillsyn.

I England är den mycket populär och rekommenderas av RSPB (Royal Society of Bird Protection). Draken används även i Sverige bland annat över jordgubbsodlingar, samt över åkerfält med betande gäss och tranor.

Drakarna säljs av Allsopp Helikites i Hampshire (www.birdcontrol.net) och kan beställas via e-mail: birdscaring@clara.net.

Pris: ca 1 800 kr, vilket inkluderar drake, svans, extra stark och lätt lina, heliumbehållare och frakt. Kostnaden för att skydda en 40 ha åker mot gäss med fyra drakar blir 5 160 kr. För att skydda samma yta under en fyraårsperiod blir kostnaden 6 000 kr, där extrakostnaden ligger i heliumgasen.

Heliumfylld drake

Hulken

är en uppblåsbar "fågelskrämma" som samtidigt som den blåses upp ger ifrån sig ljud- och/eller ljussignaler. Anordningen består av en docka som blåses upp av en bilfläkt. Strömkällan är ett vanligt 12 V bilbatteri.

Hulken ligger hopvikt i en plastback och ställs ut på det fält som man vill skydda. Ett tidsrelä gör att Hulken kan blåsas upp inom ett visst tidsintervall mellan 1 till 30 minuter och även under olika tider på dygnet. Ett fulladdat batteri kan driva Hulken i 1-2 veckor beroende på inställningen.

Pris: ca 6 200 kr. Säljs av Backgården i Raus, Backgården 5130, 253 62 Helsingborg, tel: 042-260289, fax: 042-260226.

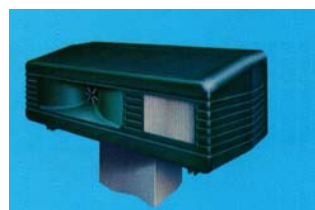
Hulken

Foto: Ragnar Edberg.

Högfrekvens- och ultraljud

Apparater som alstrar högfrekventa ljud eller ultraljud (över 20 kHz - som människor inte kan höra) kan användas för att skrämma bort fåglar både utomhus och inomhus. Apparaterna kan vara av olika typer, antingen separata högfrekvens- och ultraljudsalstrare eller sådana som kombinerar båda dessa varianter av ljud. Ljudsignalerna sveper över frekvensområdet så att fåglarna inte kan anpassa sig till lätet. Ljudsignalen är ofarlig, men är obehaglig och gör det svårt för fåglarna både att kommunicera med varandra och att vistas inom hörhåll från apparaten. Skrämseffekterna märks direkt från första dagen, men bästa effekten fås som regel efter 4-6 veckors användning.

OBS! De hörbara ljudsignalerna är obehagliga även för människor, och måste användas med försiktighet nära bostäder och tätbebyggda områden. Ultraljud kan höras av många husdjur, till exempel hundar och katter, och kan göra att de inte kan uthärda att vistas i påverkansområdet. Flera av de ultraljudsalstrande maskinerna sveper mellan 15-30 kHz, vilket gör att de när de ligger under 20 kHz kan höras av yngre människor, framför allt barn och ungdomar. Ljudstyrkan kan vara hög, upp till 120 dB för vissa apparater, och kan därför vara besvärande. Kontakt med kommunens miljö- och hälsoskyddsförvaltning bör tas innan apparater sätts upp så att de inte i onödan orsakar obehag för människor, husdjur eller andra djur som man inte önskar skrämman undan.

Yard Guard

Ultraljudsalstrare för främst utomhusbruk.

Täcker ca 400 m² beroende på terräng. Pris: ca 1 250 kr exklusive moms och frakt.

Super Yard Guard

Ultraljudsalstrare som används inomhus för att skrämman bort framför allt duvor.

Täcker ca 700 m². Fyra högtalare. Pris: ca 2 500 kr exklusive moms och frakt.

BirdX QB-4 Repeller

Ultraljudsalstrare som sveper inom frekvensområdet 20-30 kHz, vilket innebär att den inte kan höras av människor. Fyra högtalare placeras i var sin riktning. Täckningsytan är ca 570 m².

Säljs av Bird X (www.bird-x.com).

Pris: ca 4 750 kr exklusive moms och frakt.

Bird Chase Ultrasonic System™ [UB 43]

är en ultraljudsdetektor för både inomhus- och utomhusbruk. Den har två enheter med vardera 3 högtalare (totalt 6 högtalare) och alstrar ljud inom frekvensintervallet 21-26 kHz. Den har 5 olika funktioner på hur ljudet alstras, till exempel intervall, kontinuerligt, samt svepande.

Säljs av Bird B Gone

(www.birdbgone.com/ultrasonic.htm). Anläggningen täcker en yta på ca 1 800 m². Pris: ca 2 250 kr exklusive moms och frakt.

Crop Guard

Tre olika högfrequens- och ultraljud kan användas var för sig. Två högtalare som verkar över ca 3 ha. Pris: ca 2 500 kr exklusive moms och frakt.

Crop Guard Super PRO

med fyra högtalare som täcker ca 6 ha och kostar ca 5 000 kr exklusive moms och frakt. Crop Guard används mest för att skydda odlingar och kan kombineras med skrämselfjuddalstrare som **Bird Guard Pro** eller **Bird Guard Super PRO**.

Säljs av Bird Control Pro (www.birdcontrolpro.com)

Transonic IX-L

Högfrequens- och ultraljudsalstrare som kan användas inne och ute. Täcker ca 170 m². Har tre olika typinställningar med ljud mellan 1-50 kHz, 10-50 kHz och 20-50 kHz.

Säljs av Pest Bird & Animal Control (www.pest-bird-animal-control.com/). Pris: ca 950 kr, exklusive moms och frakt.

Reflekterande remsor

På den amerikanska och brittiska marknaden finns det några speciellt framtagna band (remsor) eller tejper som används för att skrämma fåglar. Principen för dessa är att de reflekterar ljuset i olika färger och samtidigt ger ifrån sig ett ljud i vinden. Remsorna hängs upp i det område du vill skydda till exempel bärbuskar, odlingsfält (t.ex. jordgubbsodlingar), inflygningsområden till uteterrasser, altaner och lagerbyggnader. På öppna ytor kan man hänga upp remsor på 2-3 m. De kan också hängas upp spirallikt i fruktträd eller från stolpar och linor.

Irri-Tape

Irri-Tape rör sig i vinden och reflekterar solljuset så att banden konstant ändrar färg. Fåglarna blir rädda för ljuset. Bandet ger också ifrån sig ett metalliskt ljud som skrämmer fåglarna. Remsorna säljs bland annat av Bird X, Bird Guard och All Natures Safeway.

Flash Tape

Samma princip som Irri-tape. Säljs i rullar om ca 9 m. Reflekterar ljuset i många olika färger samtidigt som det ger ifrån sig ett ljud. Tejpen säljs av Bird Barrier.

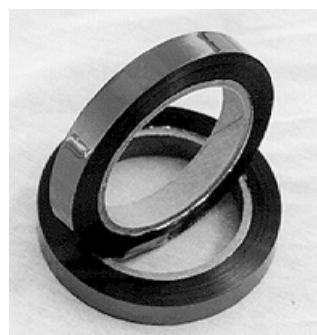

Irri-Tape

Pris: ca 400 kr för 30 m =
13:30 kr/m. Priset är exklusive moms och frakt.

Irri-tape i bruk i trädgården.

Flash Tape

Pris: Ca 40 kr rullen (9 m) =
4:45 kr/m. Priset är exklusive moms och frakt.

Spegelreflexpyramider

"The peaceful pyramide birdscarer".

Den "fridfulla pyramidformade fågelskrämman" har på odlingsfält, ensam eller som komplement till en gasolkanon, visat sig ha en utomordentlig och långvarig skrämseleffekt.

Den roterande, trekantiga, spegelpyramiden är 12 cm hög. Under spegelanordningen döljs motorn som drivs av ett 12 V bilbatteri. Batteriet hålls skyddat mot väta av en uppochnedvänd plasttunna.

Speglarnas vinkling kastar reflexer snett uppåt och skrämmer därmed de fåglar som flyger in mot ett fält.

Pyramiderna används också på andra ställen, till exempel vid flygplatser, i större byggnader som flyghangarer, lagerlokaler, på oljeplattformar, transformatoranläggningar, hamnar och marinor.

Speglarna finns i två modeller - en för placering på plant underlag ("G1 Ground Model") och en för montering på till exempel en stolpe ("P3 Post Model").

Spegelreflexpyramider säljs via den engelske tillverkarens webbplats (www.peaceful-pyramid.co.uk). Det är enkelt att beställa via nätet genom ett säkert system för betalning med bankkort. Leverans sker vanligen inom en vecka.

Pris: ca 2 000 kr/styck, inklusive frakt. Kostnaden för bilbatteriet tillkommer.

Spegelreflexpyramid

Foto: Ragnar Edberg.

Vindsnurre

Vindsnurren används för att skrämja bort fåglar från till exempel potatisfält och liggsäd. Den har modifierats från en reklamanordning, en så kallad trottoarpratare, som ofta används utanför kiosker, bensinstationer etc. Anordningen är ca 1 meter hög och anbringas med ett spetsförsett spjut som trampas ned i marken. Snurren är kullagrad i markfästet.

På övre bilden har den försetts med "självlysande" folie - röd på ena sidan och gul på den andra. På ett öppet fält är snurren väl synlig på flera kilometers avstånd. Beläggning på snurren kan även göras reflekterande och förses med en rovfågelsilhuett. Det är också vanligt att den förses med en reflekterande metallbåge som sätts fast på toppen av snurren (se nedre bilden).

Reklamsnurre kan köpas hos Reklam som Syns AB i Enköping, tel: 0171-44 26 88, fax: 0171-357 40 och kostar ca 3 500 kr/st.

Vindsnurra

Foto: Ragnar Edberg.

Vindsnurra med rovfågelsilhuett och metallbåge

Foto: Mikael Hake©

Nyårsraketer

Under senare år har man på flera olika platser i landet, till exempel vid Kvismaren och Tåkern, använt sig av vanliga nyårsraketer för att skrämma bort framför allt tranor och gäss från åkrar där man odlar gröda som löper risk för att skadas av fåglarna. Den bästa effekten får man om man använder en raket som exploderar rakt över fåglarna och som blixtrar, smäller och knattrar så mycket som möjligt.

Nyårsraketer kan köpas i till exempel järnaffärer och i ”vanliga” affärer i samband med påsk- och nyårshelgerna, och det kan då vara klokt att köpa på sig ett litet lager som kan användas även vid andra tider under året. Man kan även kontakta tillverkare av pyrotekniska pjäser.

Nyårsraket som just skall fyras av.
Foto: Mikael Hake©

Masonitfigurer

Vid framför allt Tåkern i Östergötland har man under de senaste åren med mycket god framgång använt sig av masonitfigurer typ arméns helfigurer för att skrämma bort tranor, gäss och sångsvanar från skadekänsliga fält. Figurerna har bäst effekt om de sätts upp direkt efter att man har skrämt fåglarna med någon annan metod, till exempel nyårsraketer.

I Östergötland tillverkas masonitfigurerna av länsstyrelsens personal. För detaljer angående mått, material och tillverkning – kontakta länsstyrelsen Östergötland (Karl-Martin Axelsson 013-196075).

Masonitfigur typ arméns hel-
figur. Foto: Mikael Hake©

Gåsstängsel

Gåsstängsel är specialtillverkade för att hålla bort gåsfamiljer (framför allt grågås) från fält med känslig gröda under häckningstiden när fåglarna inte kan flyga.

Vid Hornborgasjön har man använt gåsstängsel från:

Halsängs Stängsel AB
Halsäng 4, 521 93 Falköping
Tel: 0515-460 40
Fax: 0515-461 60
(www.halsang.com)
E-post: info@halsang.se

I Kristianstad Vattenrike har man använt gåsstängsel från:

Stängselfabriken
Lommarp, 288 90 Vinslöv
Tel: 044-801 51
Fax: 044-859 48

Dessutom kan det vara intressant att kolla upp följande företag:

Trans-Naval AB
Ekholma 2438, 288 93 Nävlinge
Tel: 044-82200
Fax: 044-82201
(www.transnaval.se)
E-post: bo@transnaval.se

Gåsstängsel.
Foto: Mikael Hake©

Foderautomater

Vid bland annat Tåkern i Östergötland har man använt foderautomater för att utfodra framför allt grågäss på trädor som ligger i anslutning till sjön. Syftet är att i första hand hålla grågässen borta från andra fält när de har ungar och inte kan flyga. Metoden är ett bra alternativ under våren, då det kan vara svårt att regelbundet köra ut mat på vattensjuka områden. Foderautomaten kan med fördel användas på fält som gränsats av med gässtängsel.

Vid Hornborgasjön kommer man under 2007 att använda foderautomater för att utfodra tranor på ett liknande sätt.

Foderautomaterna från den aktuella leverantören (se nedan) levereras med en födobehållare samt en timer med vilken man kan ställa in hur ofta och hur mycket foder som skall spridas ut.

Fodret kan spridas med mellan 0,5-40 meters diameter beroende på dels på hur högt maskinen monteras, dels på avståndet mellan spridarplattan och nersläppshålet. Spridaren drivs av ett 75 ah bil / fritidsbatteri som teoretiskt räcker för att sprida 20 ton foder

Foderautomater tillverkas av:

Pfeiffs Feeder AB
 Pl 2079
 792 45 Hargshamn
 Tel: 0173-220 86
 Fax: 070-654 11 81
 (www.pfeiff.se)
 E-post: info@pfeiff.se

Foderautomat.
 Foto: Mikael Hake©